

Greenwashing: Let's be real!

Februari 2024

Greenwashing: let's be real

Greenwashing is de laatste jaren een veel besproken onderwerp in de beleggingsindustrie. Door de sterke groei van het aanbod van diverse ESG-beleggingen in 2022/23, is het niet verrassend dat veel producten (nog) niet voldoen aan wat beleggingsaanbieders beloven. Financiële organisaties denken na over hoe ze zich kunnen wapenen tegen beschuldigingen van greenwashing. Europese toezichthouders zullen naar verwachting in mei 2024 een gezamenlijk rapport uitbrengen over greenwashing, waarmee financiële risico's en reputatie in de komende jaren top of mind blijft.

Vertrouwen op het spel

Het gesprek over greenwashing zou niet alleen moeten gaan over regelgeving maar ook over ethiek en integriteit. Greenwashing daagt fundamenteel het vertrouwen uit dat in de financiële sector wordt gesteld. Greenwashing kan ook leiden tot verkeerde allocatie van kapitaal. Beleggers die geld investeren met de bedoeling actief bij te dragen aan duurzame resultaten of sociale doelen, zouden onbedoeld bedrijven kunnen ondersteunen die verantwoordelijk zijn voor de schadelijke activiteiten die deze beleggers juist proberen aan te pakken. Dit kan fundamenteel afbreuk doen aan de ambitie van investeerders - en beleidsmakers - om maatschappelijke en milieuproblemen aan te pakken. En uiteindelijk het vertrouwen van klanten en misschien wel de samenleving als geheel in ESG-beleggen.

Verwachtingen versus realiteit

Er bestaat een duidelijke kloof tussen de verwachtingen van particuliere beleggers wanneer zij hun geld investeren in duurzame beleggingsproducten en de feitelijke resultaten van die investering. Hoe kunnen belanghebbenden in de branche deze kloof overbruggen tussen de complexe terminologie van ESG-beleggen - die soms wordt verergerd door ingewikkelde regelgevingsterminologie - en hun klanten? Beleggingsondernemingen, banken en adviseurs moeten heel duidelijk zijn over hun gehanteerde definitie van wat duurzaam of "groen" is.

Bijvoorbeeld, investeren in de gasindustrie kan volgens de EU-taxonomie als groen worden beschouwd, terwijl dit anders kan worden gezien door de eindklant.

'Dit zal fundamenteel afbreuk doen aan de ambitie om onze maatschappelijke en milieuproblemen aan te pakken'

Communicatie uitdagingen

Greenwashing is niet alleen een communicatieprobleem. Toezeggingen beginnen doorgaans op het niveau van de CEO of de Raad van Bestuur. Investerings-, marketing- en complianceteams moeten soms beloften nakomen die zijn gedaan in jaarverslagen, interviews of zelfs op sociale media, zonder dat deze volledig zijn uitgewerkt. Communicatieprofessionals zijn uiteindelijk transmissiekanalen voor de strategie en het bedrijfsmodel van hun organisatie en moeten in lijn zijn met de top-down doelstellingen.

Transparantie is niet de oplossing

Duurzame financiële regelgeving speelt een sleutelrol bij het tegengaan van greenwashing, maar op dit moment dragen ze mogelijk bij aan het probleem en bieden ze geen oplossing. Door zich te concentreren op publicatie en transparantie en toch geen precieze definities te geven, hebben ze bijgedragen aan de verwarring. De veronderstelling is dat transparantie beleggers in staat zal stellen alle producten te vergelijken en weloverwogen keuzes te maken ... en beleggers zullen dan de meest duurzame fondsen kiezen. Maar de werkelijkheid is dat veel particuliere beleggers - en zelfs professionele beleggers - de regels te verwarrend vinden om doorheen te navigeren, geen tijd of neiging hebben om pagina's vol kleine lettertjes te lezen, of honderden concurrerende beleggingsproducten te vergelijken. Nog los van het echte probleem dat uiteindelijk het overgrote deel van de beleggingsfondsen geen wereld veranderende resultaten zal hebben. Ondanks hun claims en labels.

Het datamoeras

Duurzame financiële regelgeving legt ook sterk de nadruk op het rechtvaardigen van de duurzaamheidsclaims van beleggingsproducten. Dit heeft de beschikbaarheid en kwaliteit van ESG-data centraal gesteld in duurzaam beleggen. Maar naarmate de ESG-datasindustrie explodeert, raakt het doel van de data vertroebeld. Welke van de duizenden gerapporteerde datapunten bewijzen eigenlijk echt of een investering duurzaam is? Er moet duidelijk enig objectief bewijs zijn om de duurzaamheidsclaims van de investeringsaanbieder te ondersteunen. Maar er bestaat een groeiend risico dat het doel van de data verloren gaat onder het enorme volume, met steeds kleinere opbrengsten. En toch is het veelgehoorde refrein dat er meer data nodig zijn. Waarvoor is niet langer duidelijk.

Terug naar de realiteit

Misschien is de hele industrie - inclusief de toezichthouder - schuldig aan opzettelijke greenwashing door te suggereren dat een beleggingsfonds de opwarming van de aarde zal stoppen, gelijkheid zal brengen en de regenwouden zal redden door eenvoudig te investeren in bedrijven die proberen 'minder slecht' te doen. Greenwashing mag onze duurzaamheidsdromen niet tenietdoen, maar zowel de industrie als de regelgevers moeten de claims temperen met de realiteit. We hebben meer focus nodig op concrete doelen.

'Door zich te richten op disclosures maar toch geen precieze definities te geven, hebben de regelgevingen bijgedragen aan de verwarring.'

1. Communicatie: meer afstemming nodig.

Greenwashing is meer dan alleen een communicatieprobleem. De kloof tussen de definities in de industrie en de verwachtingen van investeerders blijft een probleem. Particuliere investeerders verwachten vaak directe resultaten van hun investeringen (rendement op investering en een betere wereld). Verkoop- en marketingcommunicatie moet duidelijker zijn over de werkelijke impact én beperkingen van beleggingsproducten. Vaak dragen als duurzaam gelabelde fondsen niet direct bij aan duurzaamheidsdoelstellingen, maar richten ze simpelweg geen schade aan de planeet aan. Communicatieprofessionals zijn uiteindelijk transmissiekanalen voor de strategie en het bedrijfsmodel van hun organisatie en moeten in lijn zijn met de top-down doelstellingen.

2. Stop beloftes en toezeggingen: bespreek openlijk de resultaten van investeringen.

Er moet een eerlijker dialoog komen en die zou vanuit de top van organisaties moeten worden gevoerd. Misschien is effectief leiderschap op het gebied van duurzaamheid niet het aangaan van algemene lange termijn verplichtingen die niet kunnen worden nagekomen, maar is het beter om openlijk te bespreken wat wel en niet kan worden bereikt door kapitaal toe te wijzen aan (traditionele) beleggingsfondsen en welke keuzes en afwegingen onderweg moeten worden gemaakt om de duurzame doelen te bereiken. Betrek de hele organisatie bij deze dialoog.

3. Duurzaamheid definiëren: de rol van ESG.

De beleggingsindustrie heeft een gedeeld begrip nodig van wat duurzaam is. Veel professionals weten mogelijk zelf niet exact wat duurzaamheid betekent. ESG is een lens waardoor factoren die bijdragen aan duurzaamheid kunnen worden begrepen, en niet duurzaamheid zelf. De industrie kan de gevolgen expliciet maken van het versnellen van het proces naar bijvoorbeeld de weg naar een CO2-neutrale economie en welke keuzes en afwegingen moeten worden gemaakt om daar te komen.

4. Transparantie leidt af; directere regelgeving is nuttiger.

Duurzame financiële regelgeving zoals SFDR zorgt niet automatisch voor meer duurzaamheid. Het openbaar maken van duurzaamheidsinformatie is niet genoeg; er moet ook directer beleid komen, zoals belastingen op koolstof of stimulansen voor schone energie. EU-beleidsmakers vertrouwen te veel op financiële regels om duurzaamheidsdoelen te bereiken. We hebben meer doortastende actie nodig; financiële markten stimuleren verandering, maar ze zijn niet de hoofdrolspelers.

Call to action

5. Verbetering van duurzame regels noodzakelijk: duidelijkheid ontbreekt.

We hebben betere regelgeving nodig, geen extra regels. Hoewel we erkennen dat de huidige openbaarmakingskaders beperkingen hebben, zijn er nog steeds belangrijke verbeteringen nodig. Het gebrek aan additionaliteit - en daarmee echte bijdragen aan duurzaamheid - wordt niet aangepakt of duidelijk gecommuniceerd. Er is sterk bewijs dat de SFDR niet wordt gebruikt zoals bedoeld en slecht begrepen wordt door particuliere beleggers (en sommige professionele beleggers) en een belemmering kan vormen voor duurzame investeringen. De introductie van fondscategorieën is een verbetering, maar er is nog steeds een gebrek aan duidelijke oorzakelijkheid tussen investering en resultaat.

6. Duurzame investeringen moeten een realistisch risicoprofiel hebben.

Duurzaamheidsresultaten kunnen niet worden behaald zonder meer risico, zoals gemeten met traditionele risicotools zoals tracking error. Beleggingsinstellingen zijn voorzichtiger bij producten met hogere risicoprofielen. Er is echter momenteel maar een beperkt aantal bedrijven die daadwerkelijke duurzaamheidsresultaten leveren. Wees op je hoede voor duurzame fondsen met vergelijkbare risicoprofielen als traditionele producten.

7. Navigeren door het datamoeras.

Data zijn belangrijk om duurzame investeringen te ondersteunen en te laten zien dat ze voldoen aan duurzame beleggingsdoelen. Maar het mag niet de enige maatstaf zijn voor wat duurzaam is. Door de definitie van duurzaamheid grotendeels over te laten aan hun dataleveranciers, leggen investment managers te veel nadruk op data als eindresultaat in plaats van als hulpmiddel, en vergroten ze ook het risico op greenwashing. Op dit moment kan het gebrek aan data gemakkelijk worden gebruikt als excuus om niet verder te gaan met duurzame investeringen. Een belangrijke factor kan het initiatief van de Europese Commissie zijn dat tot doel heeft de betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van ESG-ratings te verbeteren.

8. Industriestandaarden voor meer vertrouwen.

Om vertrouwen op te bouwen, hebben we sterkere normen nodig in de industrie. Deze normen moeten duidelijkheid scheppen over wat duurzaamheid betekent voor investeerders. We zijn geen voorstander van volledige standaardisatie van duurzame investeringen, omdat dit innovatie kan tegenhouden. Momenteel zijn de definities echter te vaag en verwarrend voor investeerders. Zowel de industrie als de regelgevers lijken geen gemeenschappelijk begrip te kunnen of willen creëren. Misschien zouden investeerders zelf moeten bepalen wat duurzaam is, zolang dit gebaseerd is op de werkelijke impact van hun investeringen. Kritisch denken en evaluaties binnen organisaties zijn altijd cruciaal om de beste beslissingen te nemen. Bedrijven moeten voortdurende educatieprogramma's hebben om ervoor te zorgen dat hun professionals goed zijn toegerust voor hun taken.

'Investerders moeten bepalen wat duurzaam is, gebaseerd op de werkelijke impact van hun (potentiële) investering.'

Een bijdrage aan de discussie over greenwashing in de financiële sector.

Dit document is het resultaat van meerdere rondetafelgesprekken die DSI in samenwerking met EY heeft georganiseerd gedurende 2023. Het weerspiegelt de belangrijkste kwesties die naar voren kwamen in gesprekken met professionals uit de industrie. Deze professionals zijn gespecialiseerd in marketing, compliance en investing, en werken bij banken, pensioenfondsen en vermogensbeheerders. Ze hebben regelmatig te maken met de besproken kwesties en bieden inzichten die door beleidsmakers over het hoofd kunnen worden gezien tijdens het proces van het creëren van nieuwe regels voor de financiële sector.

Met deze whitepaper wil DSI actief bijdragen aan de levendige discussie over greenwashing. De aanbevelingen kunnen ter harte worden genomen door zowel de financiële sector, toezichthouders als wetgevers.

DSI richt zich op de deskundigheid en integriteit in de financiële sector en met name in de beleggingsindustrie. Deze twee focuspunten zijn van groot belang voor dit onderwerp. Het document heeft nadrukkelijk niet tot doel een alomvattend verhaal over greenwashing te vertellen.

Dit document is de Nederlandse vertaling, het origineel (Engelstalig) is leidend.

Voor meer informatie
en achtergrond over dit
onderzoek, bezoek
www.dsi.nl/greenwashing

DSI. Voor een integere en
deskundige financiële sector

www.dsi.nl
+31 (0)20 620 12 74
info@dsi.nl

